

R

Ymke Kelders

Rutgers, expertisecentrum seksualiteit

Seksuele Gezondheid voor jongeren met een beperking – Praktische Tools en Handvatten

Programma

- Houding
- Kennis
- Vaardigheden
- Beleid

Wat hebben jongeren met een lichamelijke en verstandelijke beperking nodig aan informatie en ondersteuning rondom seksuele gezondheid?

Stichting HEPPIE Seks - promotie video

Wie zijn jullie?

Heb je een hulpvraag?

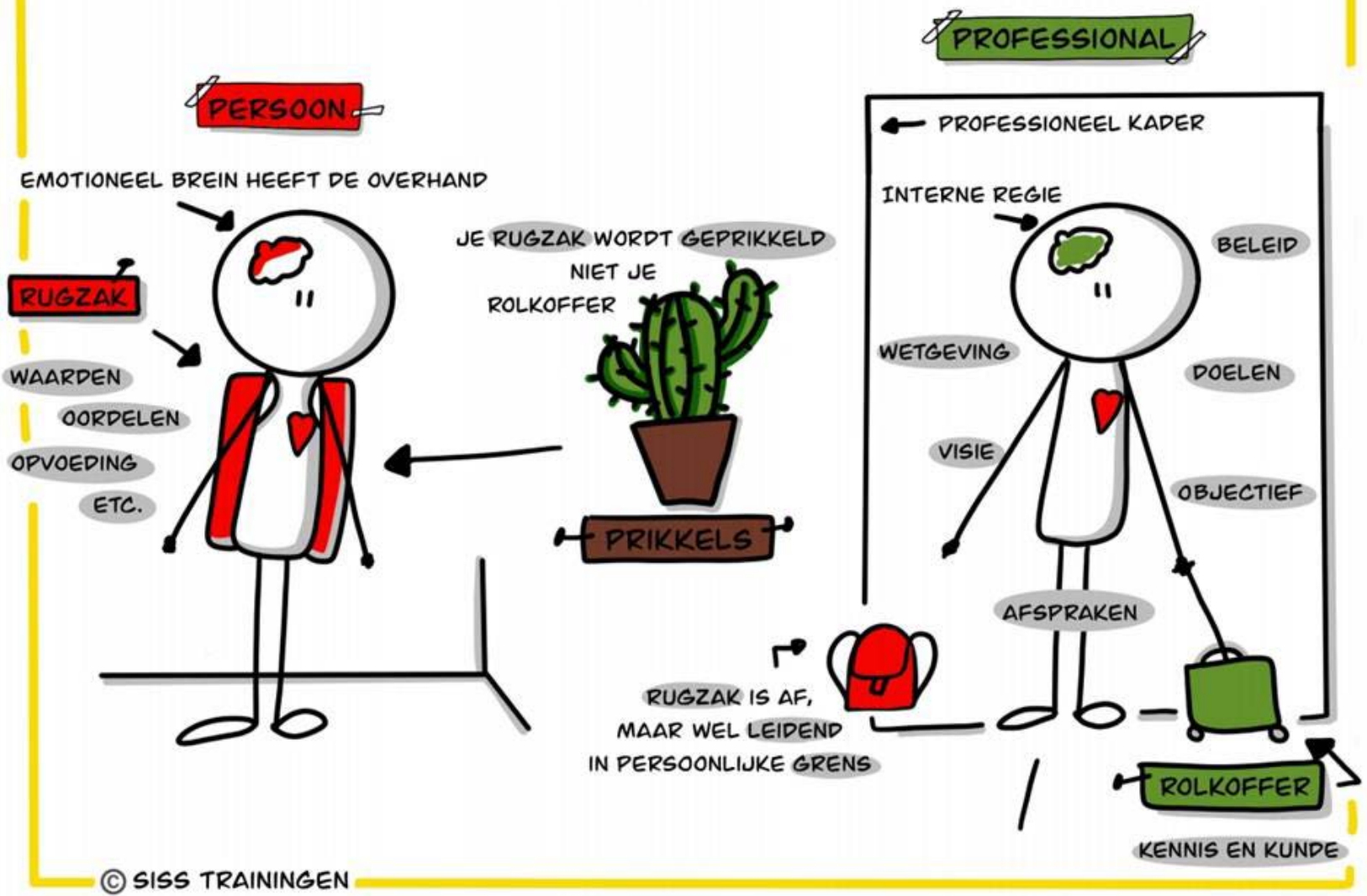
Waar hoop je vandaag mee naar huis te gaan?

Wat hebben jongeren met een lichamelijke en verstandelijke beperking nodig hebben aan informatie en ondersteuning rondom seksuele gezondheid.

Houding

PERSOONLIJK VERSUS PROFESSIONEEL

R

1. Houding (5 min)

- Hoe zag jouw seksuele vorming er uit?
- Hoe speelt dit een rol in jouw werk? (zowel positief als negatief)

Kennis

R

2. Kennis

Voor mensen met een chronische ziekte geldt:

- De kans op een seksueel probleem bij chronische ziekte is 2x zo groot
- Twee derde van de mensen met een chronische ziekte of beperking heeft behoefte aan hulp bij seksuele problemen
- Het is geen vanzelfsprekend onderwerp in de zorg die zij krijgen in relatie tot hun ziekte/beperking
- Jongeren vragen zich vaak af: ben ik normaal? Is wat ik voel normaal en hoe kan ik dat vormgeven?
- Hier heb je als je een beperking hebt – soms – specifieke ondersteuning bij nodig

Veranderende seksuele gezondheid

bij mensen met kanker, een chronische
ziekte of lichamelijke beperking en
ouderen

Versie 1 – februari 2022

R

2. Kennis

- Gezondheidsproblemen en seksualiteit beïnvloeden elkaar

Sexual Healing (trailer)

- Zorgverleners hebben niet altijd de handvatten, kennis en gewoonte

Rol van de zorgverlener:

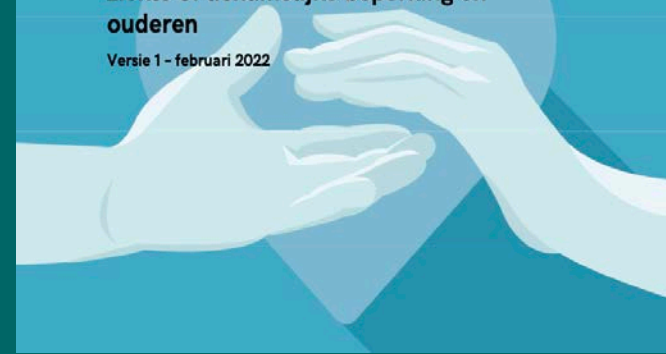
Vroegsignalering en preventie

- Deel van de anamnese waar vaak weinig nadruk op ligt

Veranderende seksuele gezondheid

bij mensen met kanker, een chronische ziekte of lichamelijke beperking en ouderen

Versie 1 – februari 2022

Ziektes en beperkingen

- Astma en COPD
- Diabetes
- Dwarslaesie
- Hart- en vaatziekten
- Lichamelijke ongemakken
- Lichen sclerosus (huidaandoening)
- Multiple sclerose (MS)
- Nierziekten
- Kanker
- Parkinson

Folders (seksualiteit.nl):
chronische ziekte,
diabetes, hart- en
vaatziekten, astma &
COPD, reuma, ouder
worden, ziekte van lyme

Diverse lichamelijke ongemakken

- Allergische reacties
- Beperking in beweging of houding
- Incontinentie
- Spanning en pijnklachten
- Stoma / katheter
- Vermoeidheid

Cursus: Hoe ondersteun je cliënten met een LVB? | Soa Aids Nederland Academie

De e-learning gaat over:

1. Wat een LVB is (met daarin een animatie en een video waarin één van de jongere uitlegt hoe leven met een LVB voor haar is)
2. Hoe je iemand herkent met een LVB
3. De seksuele ontwikkeling van iemand die leeft met een LVB (de jongeren spreken over het taboe op seksualiteit):
4. Over wat mensen die leven met een LVB nodig hebben van zorgprofessionals (ook dat vertellen de jongeren zelf)

Mensen met een licht
verstandelijke beperking
Wat is een LVB? - 1. Wat is
een LVB? | Rise 360

Meer informatie over seksualiteit & verstandelijke beperking
op kennisplein gehandicaptensector.

Ik heb nog nooit seks gehad, is dat gek? | Lijf & Liefde | De
Vraag

R

2. Omgaan met seksuele klachten (10 min)

- Hoe vaak kom ik op mijn spreekuur jongeren tegen met een beperking?
- Wat weet je al wel/niet?
- Hoe signaleer ik?
Hoe bespreek seksualiteit en chronische ziekte of beperking?
- Wat en hoe rapporteer ik?

R

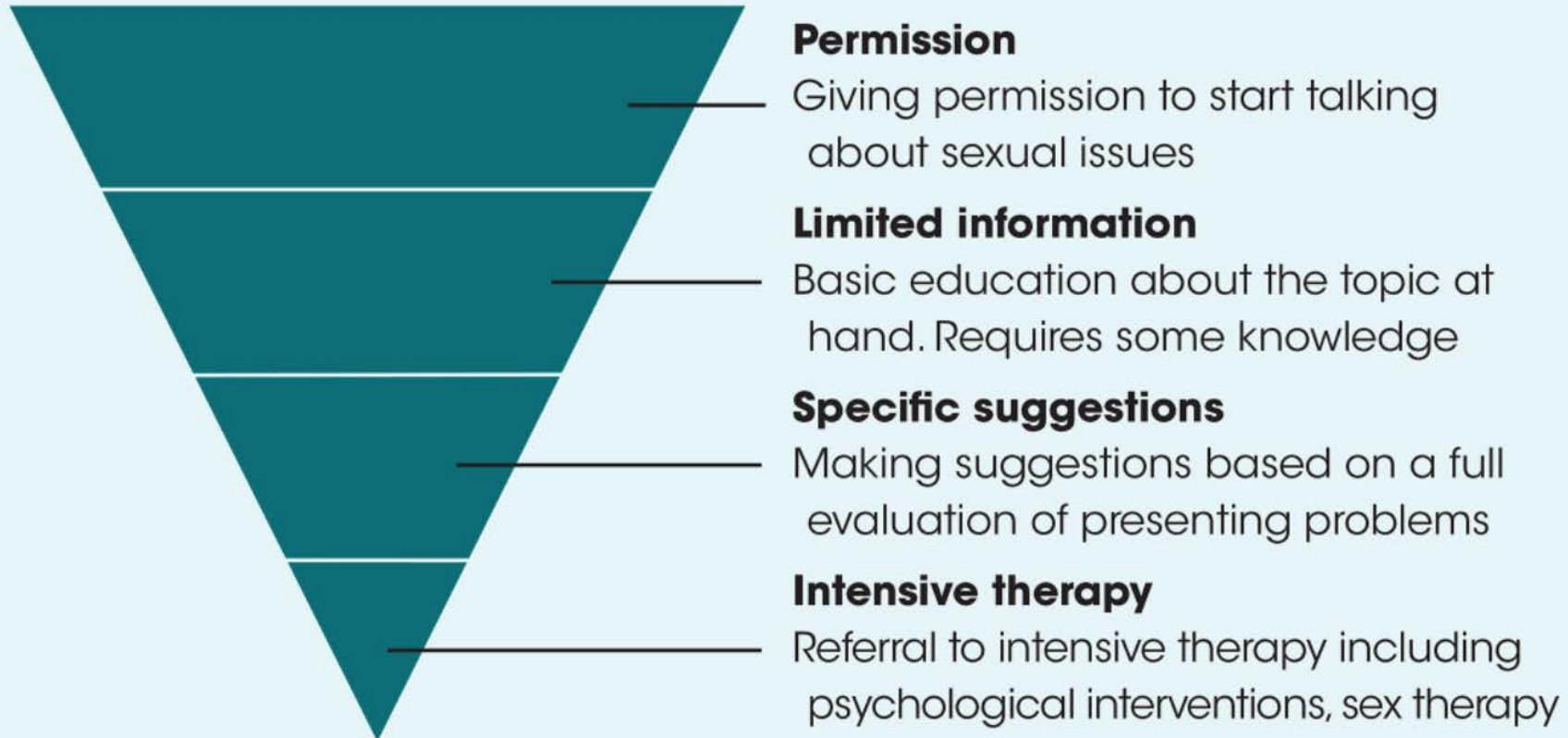
Vaardigheden

R

Seksualiteit bespreken

<https://seksindepraktijk.nl/bespreken/>

PLISSIT model

R

Samengevat

1. Breng seksualiteit pro-actief ter sprake
2. Stimuleer de cliënt om te vertellen
3. Vat samen wat je gehoord hebt
4. Formuleer een aanbod

R

Seksualiteit bespreken (10 min)

1. Mogelijkheden bereiken van deze groep jongeren

- Wat wordt er binnnen jouw organisatie al gedaan om deze jongeren te bereiken?**
- Wat heb je (nog) nodig om deze jongeren beter te bereiken?
(Maak onderscheid in verschillen tussen jongeren)**

2. Aandachtspunten in gesprekken met deze groep jongeren

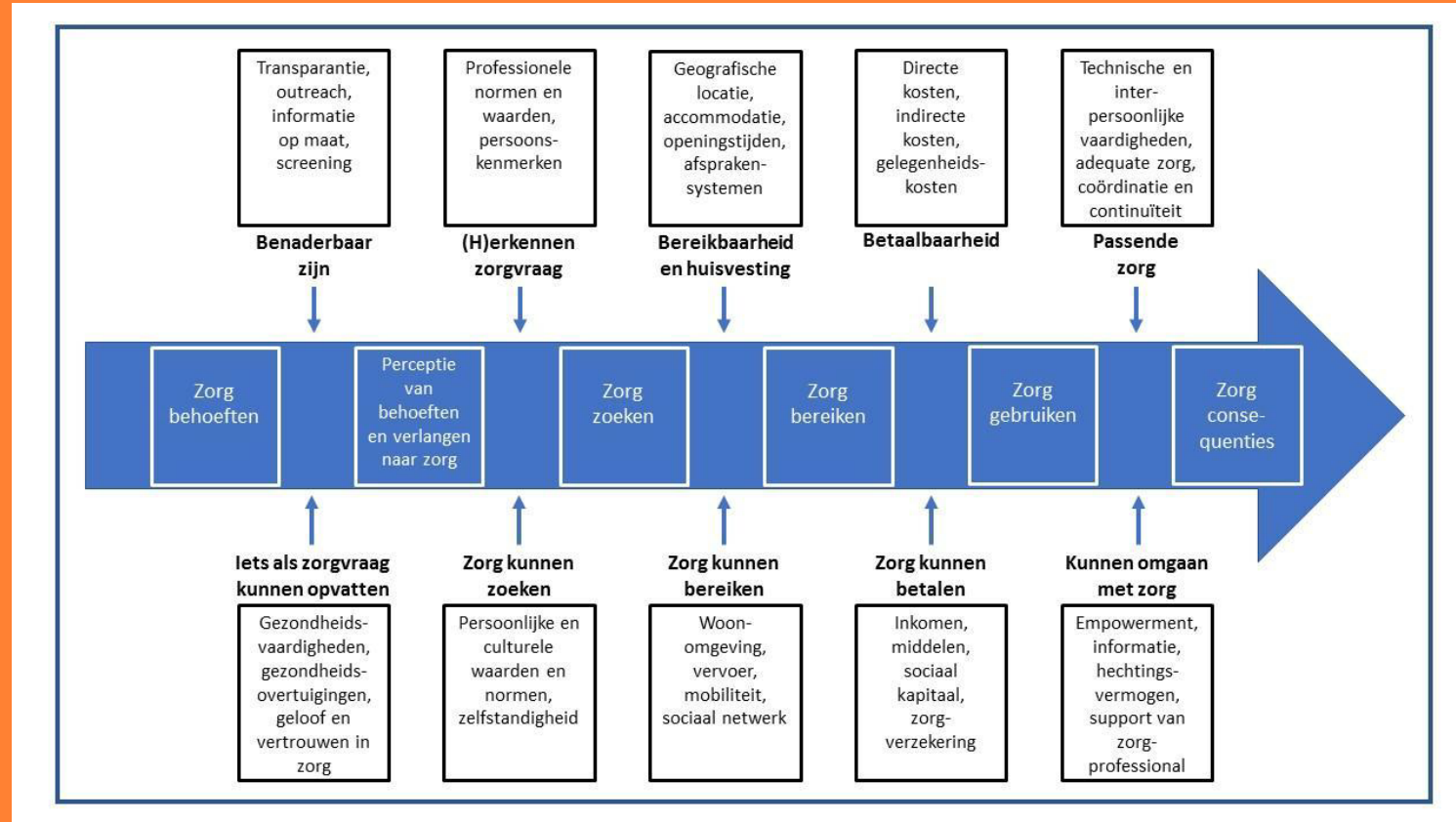
- Wat weten jij en je team over hoe je deze groep jongeren goed kan ondersteunen?**
- Wat hebben jij en je team nodig om deze groep jongeren beter te ondersteunen?**

R

Aandachtspunten

- Fysieke ruimte
- Toegankelijkheid van informatie
- Vindbaarheid
- Rapportage
- Manier van spreken
- Beschikbare hulp
- Doorverwijsmogelijkheden (zorg, Ondersteuning, vergoeding, hulpmiddelen)

Aandachtspunten

Beleid

R

Seksualiteitsbeleid

- Ruimte maken
- Een gezamenlijke visie
- Samen afspraken maken
- Richtlijnen en protocollen
- Vraag naar de mogelijkheden

R

Seksualiteitsbeleid

- Wat is er (beleidsmatig) nodig om in jouw praktijk ruimte te geven aan zorg voor mensen met een beperking?

[Beleidsscan Seksualiteit en Intimiteit -
Seksindepraktijk](#)

Vragen?

- www.seksindepraktijk.nl
- www.zorgvoorbeter.nl
- www.seksualiteit.nl
- www.komteenmensbijdedokter.nl
- <https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/>

